

**ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВОДОКОРИСТУВАННЯ НА ЗРОШУВАНИХ
ЗЕМЛЯХ**

Ткачук А.В., к.с.-г.н, доцент

Ткачук Т.І., ст. викладач

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Територія України знаходиться в зоні ризикованого землеробства, в якій стабільні сільськогосподарське виробництво можливе лише за умови запровадження зрошувального землеробства. Але зрошення є одним із видів людської діяльності, що найбільш інтенсивно впливає на природні екосистеми за масштабами потоків речовини та енергії, призводить до розвитку процесів деградації, серед яких найбільшу шкоду завдають; підйом ґрунтових вод; водна ерозія; вторинне засолення і осолонцювання; забруднення, зниження вмісту гумусу і як наслідок зменшення родючості ґрунтів.

Одним із чинників вказаних явищ є порушення принципів раціонального природокористування і застосування недопустимих навантажень на екосистеми в результаті незадовільної якості управління зрошуваним землеробством, просторовою мінливістю гідрогеологічних і меліоративних умов, недостатньою інформативністю процесів, що відбуваються в екосистемах і низькою науковою обґрунтованістю прийнятих управлінських рішень. Принцип необхідності гнучкої трансформації систем землеробства і їх відповідності екологічним умовам конкретного зрошувального поля зачасти не може бути реалізованим внаслідок відсутності необхідних інструментів для управління гідромеліоративним комплексом.

Тому для стійкого функціонування і розвитку систем зрошення пріоритетом має бути екологізація виробничої і природоохоронної діяльності на зрошуваних землях і прилеглих територіях шляхом раціонального використання водних і земельних ресурсів та еколого-економічному регулюванню технологічних процесів. Таким інструментом можуть слугувати сучасні інформаційні технології, що генерують рекомендації для осіб, які приймають рішення по водокористуванні на зрошуваних землях.

Розроблені ПІС-технології спрямовані на візуалізацію за допомогою електронних карт різних звітних даних, а не на задачі управління родючістю при виробництві продукції рослинництва, що може бути вирішене лише на локальному рівні в окремих господарствах. Сутність даного аспекту полягає в тому, що в умовах сучасної економіки досить проблематично здійснювати планування по широкому колу результатів, адже отримати їх можна в процесі функціонування гідромеліоративної системи.

У зв'язку з цим для збереження потенціалу зрошуваних земель шляхом поліпшення якості управління зрошуваним землеробством актуальним є розробка наукових основ створення і ведення сучасних систем локального моніторингу меліорованих земель і прилеглих територій, а також інтегрованих з ними інформаційних технологій управління компонентами агроландшафтів.